

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CII. — Izdan in razposlan dne 14. oktobra 1902.

Vsebina: (Št. 196—199.) 196. Razglas o dopustilu z električno silo obratovane male železnične proge deloma s pravilnim, deloma z ozkim tirom od Kalterna na Mendelski prelaz (Mendelska železnica). — 197. Razglas o ustanovitvi cenilnega okraja za osebno dohodnino za okoliš novo ustanovljenega okrajnega glavarstva Lazni Marijanske na Češkem. — 198. Razglas o ustanovitvi pridobninskega priredbenega okraja za okoliš novo ustanovljenega okrajnega glavarstva Lazni Marijanske na Češkem in pa o izpremembi glede pridobninskega priredbenega okraja Karlovi Vari. — 199. Ukaz o ustanovitvi okrajnega sodišča v Tijesnem v Dalmaciji.

196.

Razglas ministrstva za železnice z dne 2. oktobra 1902. l.

o dopustilu z električno silo obratovane male železnične proge deloma s pravilnim, deloma z ozkim tirom od Kalterna na Mendelski prelaz (Mendelska železnica).

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določitvah zakona o določanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa zakona o železnicah nižega reda z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), v porazumu z udeleženci c. kr. ministrstvu in s c. in kr. državnim vojnim ministrstvom po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, delniški družbi „Überetscherbahn“ v Bolcanu dodelilo zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat z električno silo obratovane male železnične proge, ki jo bo narediti deloma kakor adhezijsko železnico s pravilnim tirom, deloma kakor železnico na vrvi z ozkim tirom od Kalterna na Mendelski prelaz (Mendelska železnica).

§. 1.

Za dopuščeno železnico uživa koncesijonarka finančne ugodnosti, omenjene v členu V zakona o

železnicah nižega reda z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895).

Doba v členu V., lit. d) zgoranjega zakona omenjenih oprostil od davkov se ustanavlja na 25 let, računaje od današnjega dne.

§. 2.

Koncesijonarka je dolžna, dokončati gradnjo skraja oznamenjane železnice najpozneje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu in pa po njej tudi vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, v času od 1. dne aprila do 31. dne oktobra vsakega leta.

Da se bo držala zgoranjega roka za gradnjo, mora koncesijonarka dati zagotovilo, položivši 5000 K varščine v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost, se smé izreči, da je zapala ta varščina.

§. 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesijonarki pravica razlastitve po določitvah dotičnih zakonitih predpisov.

Isto pravico je koncesijonarki dodeliti tudi stran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti, in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§. 4.

V kolikor bi se v napravo dopuščene železnice rabile javne ceste, mora koncesijonarka dobiti privolilo tistih, ki so dolžni vzdrževati té ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privolilo v rabo ceste.

§. 5.

Koncesijonarka je dolžna, plačati stroške z napravo in obratom s početka oznamenjene železnične proge zavisnih ukrepov v varstvo nemotenega obrata ob času dopustila te proge že obstoječih državnih telegrafskih in telefonskih vodov, zlasti tudi stroške za eventualno preložitvev teh vodov.

§. 6.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati vsebine te dopustilnice in pa tehniških dopustilnih pogojev, ki jih postavi ministrstvo za železnice, pa tudi semkaj meréčih zakonov in ukazov, zlasti zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), v kolikor so ti po določilih v odstavku B zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) uporabni za male železnice, potem zakonov in ukazov, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še tega, kar ukažejo ministrstvo za železnice in sicer poklicana oblastva.

§. 7.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res uporabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, vštevši nabavo vozil in pa dotacijo glavnične reserve, in se izkažejo, kakor gre, prištevši interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakoršni drugi stroški.

Ako bi bilo po porabi odobrene napravne glavnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je v času, dokler bode trajalo dopustilo, odplačati po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

§. 8.

Koncesijonarka je dolžna, po železnici dajati vožnjo zastonj podčastnikom in ordonancam, ki so vsak čas v službi.

O natančnejših načinih, kako naj se to godi, se je dogovoriti s pristojnimi vojaškimi oblastvi.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe ozirati se v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojne marine in deželne brambe.

§. 9.

Kadar bi vsled svečanosti, krdelnih pohodov, parad, potem napravljanja kanalov, polaganja cevovodov itd. oblastva štela, da je začasno ustaviti obrat po kakem kosu dopuščene železnice, tedaj mora družba brez upora slušati dotične naredbe oblastev, ne zahtevajoč nobene odškodnine za izgubo, ki ji nastane s tem, da se obrat začasno ustavi.

§. 10.

Državni uradniki, nameščenci in služabniki, ki po ukazilu oblastev, nadzirajočih upravo in obrat železnic, ali pa v obrambo koristi države rabijo železnico vsled dopustila ali iz dohodarstvenih ozirov in se izkažejo z uradnimi potrdilnicami, ki jih v njih poverilo izdaje c. kr. ministrstvo za železnice, se morajo prevažati s potno prtljago vred brezplačno.

§. 11.

Koncesijonarka je dolžna, pošto in pa služnike poštné in telegrafske uprave prevažati z vsemi v voznem črtežu navedenimi vlaki.

Za to opravo in pa za druge oprave v namene poštnege zavoda sme družba zahtevati primerno odplato, ki se določi z dogovorom.

Dopisi, ki se gledé uprave male železnice pišejo med ravnateljstvom ali predstojništvom malega železniškega podjetja in med podrejenimi mu organi ali pa med temi samimi, se smejo prevažati po služnikih železničnega zavoda.

§. 12.

Koncesijonarka je dolžna, na zahtevo ministrstva za železnice podati pravočasno statistične izkaze, potrebne za sestavo letne železniške statistike.

§. 13.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na šestdeset (60) let, računaje od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državna uprava smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roka izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v §. 2. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 14.

Obrat železnice, ki je predmet dopustila vodi na podstavi obratne pogodbe, ki jo je skleniti z odobrilo državné uprave, družba c. kr. priv. južne železnice.

Državni upravi se pridržuje pravica, prevzeti vsak čas obrat dopuščene železnice in ga potem voditi v še ostali dopustilni dobi na račun koncesijonarke, to z merilom, da se v tem primeru koncesijonarki ne smejo naložiti nadležnejši pogoji, nego so omenjeni v obratni pogodbi z družbo c. kr. priv. južne železnice.

Sicer je načine, kako je voditi ta obrat, uravnati z obratno pogodbo, katero je skleniti s koncesijonarko.

§. 15.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, odkupiti vsak čas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Če bi se železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v §. 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami ter drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku prvega davku zavezanega leta ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donosu pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po §. 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prištetí pribitek v višini ene devetine teh čistih donosov.

3. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesijonarki kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Ko bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kadar bi po spredaj stoječih določilih najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavku 2, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za $4\frac{1}{2}$ odstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene nominalne napravne glavnice ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plača spredaj navedeno letnino v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesijonarki rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

5. Državi se nadalje pridržuje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesijonarki, plačati glavnico, ki je enaka znesku glavnice po štiri od sto na leto, diskontovane vrednosti teh plačil, računaje obresti od obresti, —

seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavka 2 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

6. Z odkupom železnice in z dnem tega odkupa pride država, ko izplača odškodnino, predpisano v št. 1 do 5, brez daljnje odplate v bremen čisto, last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštrevši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarjev, in postranska opravila in pa iz napravne glavniče narejene obratne in glavnične reserve, v kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odbrilom državne uprave.

7. Sklep državne uprave o izvrševanju pravice državnega odkupa, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določil:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v založbo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše izprave odkupne cene (št. 1 do 5), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

8. Državni upravi se pridržuje pravica, vročivši odkupno izjavo postaviti ob enem posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenjenost.

Koncesionarja je dolžna poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesionarja ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesionarja in brez sodnega posredovanja v fizično posest vzeti oznamenjene imovinske predmete.

9. Počenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do zgoranjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

10. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 7) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesionarja je dolžna dati državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z nje strani.

§. 16.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojstva, vštrevši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesionarja, in postranska opravila in pa iz napravne glavniče narejene obratne in glavnične reserve v obsegu, povedanem v §. 15, odstavku 6.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§. 15), obdrži koncesionarja last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnega donosa podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, po-

tem tudi last tistih posebnih naprav in poslopij, narejenih, oziroma pridobljenih iz lastne imovine, katera si je koncesijonarka sezidala ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§. 17.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

§. 18.

Državni upravi se pridržuje pravica, da se sme, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Wittek s. r

197.

Razglas finančnega ministrstva
z dne 8. oktobra 1902. l.

o ustanovitvi cenilnega okraja za osebno dohodnino za okoliš novo ustanovljenega okrajnega glavarstva Lazni Marijanske na Češkem.

Za okoliš novo ustanovljenega okrajnega glavarstva Lazni Marijanske na Češkem (razglas ministrstva za notranje stvari z dne 11. septembra 1902. l. [drž. zak. št. 183]) se na podstavi §§. 177 in 179 zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) postavlja za priredbo osebne dohodnine cenilna komisija s 6 udi.

Po tem je z razpisom finančnega ministrstva z dne 4. oktobra 1897. l. (drž. zak. št. 233) razglašeni spisek cenilnih okrajev za osebno dohodnino dopolniti tako-le:

(Stran 1350 dne 9. oktobra 1897. l. izdanega XCII. kosa državnega zakonika.)

1	2	3	4	5	6
Okrajna številka	Cenilni okraj	Krajna	Okrajna	Sedež komisije	Število udov komisije
		komisija			
86a	Politični okraj Lazni Marijanske . . .		1	Okrajno glavarstvo Lazni Marijanske	6

Böhm s. r.

198.

Razglas finančnega ministrstva
z dne 8. oktobra 1902. l.

o ustanovitvi pridobninskega priredbenega okraja za okoliš novo ustanovljenega okrajnega glavarstva Lazni Marijanske na Češkem in pa o izpremembi gledé pridobninskega priredbenega okraja Karlovi vari.

Za okoliš novo ustanovljenega okrajnega glavarstva Lazni Marijanske na Češkem (razglas ministrstva za notranje stvari z dne 11. septembra 1902. l. [drž. zak. št. 183]) se ustanavlja na pod-

stavi §§. 13 in 16 zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) priredbeni okraj za III. in IV. pridobninski razred in se določa število komisijskih udov teh davčnih družb na 4, oziroma 6.

Število udov pridobninske komisije IV. razreda priredbenega okraja, politični okraj Karlovi vari, se z oziroma na izločitev okraja Bečov iz okraja znižuje od 10 na 8.

Po tem je z razpisom finančnega ministrstva z dne 24. aprila 1897. l. (drž. zak. št. 117) razglašeni spisek priredbenih okrajev za občno pridobnino dopolniti oziroma popraviti tako:

(Stran 903 kosa XLVI. državnega zakonika, izdanega 11. dne maja 1897. l.)

Okrajna številka	Priredbeni okraji	Sedeži komisij	Število udov za davčne družbe	
			III.	IV.
			razreda	
za davčne družbe III. in IV. razreda				
8	Politični okraj Karlovi vari	Okrajno glavarstvo Karlovi vari	6	8
11a	Politični okraj Lazni Marijanske	Okrajno glavarstvo Lazni Marijanske	4	6

Böhm s. r.

199.

Ukaz pravosodnega ministrstva z dne 10. oktobra 1902. l.

o ustanovitvi okrajnega sodišča v Tijesnem v Dalmaciji.

Na podstavi §. 2 zakona z dne 11. junija 1868. l. (drž. zak. št. 59) se ustanavlja v okolišu

okrožnega sodišča Šibenik za občino Tijesno okrajno sodišče z uradnim sedežem v Tijesnem.

Z začetkom uradnega poslovanja tega sodišča, ki se določi in razglasi pozneje, se izloči imenovana občina iz okoliša okrajnega sodišča Šibenik.

Spens s. r.